

Handlingar i fråga om tomtplats för ett biologiskt museum.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 30 Juli 1903.

N:o 196.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Genom remissresolution af den 21 sistlidne April har Drätselkammaren affordrats utlåtande i anledning af en från Direktionen för Helsingfors Utskänningsaktiebolag inkommen ansökan, att Stadsfullmäktige måtte till tomt för ett tilltänkt biologiskt museum upplåta någondera af två å bilagd planritning med Litt. A och B utmärkta platser inom parkområdet för villan Hagasund eller ock uttala sig huruvida Stadsfullmäktige önskade se den blifvande museibyggnaden, hvartill ritningar jemväl bifogats, förlagd till det närbelägna Hesperia, i Djurgården eller någon annan del af stadens område. Byggnadskontoret och Trädgårdsnämnden, hvilka blifvit i ärendet hörde, hafva hvardera förordat att den med Lit. A å planritningen utmärkta platsen skulle för ändamålet upplåtas, hvarvid Byggnadskontoret särskildt framhållit att af alla i Djurgården, Hesperia och andra stadens planteringar disponibla platser det föreslagna området inom Hagasunds-parken vore här för lämpligast, ej blott på grund af dess närhet till den bebyggda staden utan äfven därför att museet, placeradt å sagda plats, blefve för den besökande allmänheten lättast tillgängligt under alla årstider.

Emedan ansökningen icke bilagts något kostnadsförslag för den tilltänkta museibyggnaden och uppgift ej heller lemnats rörande medel, som funnes att tillgå för byggnadsföretagets utförande, har Drätselkammaren hos Direktionen anhållit om särskilda upplysningar i ämnet och till svar härå fått emottaga i afskrift bilagda skrifvelse jemte kostnadsförslag, uppgjort af arkitekten Th. Höijer, af hvilka handlingar framgår: att utgiften för byggnadsföretaget beräknats till 47,000 mark; att i de årliga budgetförslagen för underhållet af Högholmen och Fölisön vanligtvis upptagits anslag om ett- till tretusen mark för ökandet af samlingarna utaf uppstoppade djur, på hvilka anslag besparingar stundom uppstått och reserverats; att medel för det ifrågavarande byggnadsföretaget icke på annat sätt samlats, men att under årens lopp på öfverskott af hyror från bolagets fastigheter hopsparats ett belopp af om-

kring 25,000 mark, som enligt Direktionens åsigt kunde för museibyggnadens uppförande disponeras; samt att Direktionen tänkt sig att den tillämnade museibyggnaden skulle åstadkommas sålunda, att de belopp, som utöfver förenämnda 25,000 mark blefve härför erforderliga, skulle anskaffas genom ett amorteringslån emot in-teckning i bolagets fastigheter, hvilka förnärvarande vore belastade med in-teckningar å sammanlagdt omkring 57,000 mark, hvarefter Direktionen skulle för hvarje år i sina budgetförslag för holmarnas underhåll upptaga nödiga anslag för ränta och amortering af lånet.

Med anledning häraf har Drätselkammaren trott sig böra anföra följande:

Sedan Utskänningsaktiebolaget, i följd af de förändrade förhållanden som inträdt genom utfärdandet af nådiga förordningen den 9 juni 1892, angående försäljning m. m. af brännvin och andra brända eller destillerade spritdrycker, icke vidare egde disponera öfver den del af bolagets vinst, som skulle till allmännyttiga ändamål användas, framhöll bolagets Direktion uti en till Stadsfullmäktige ingifven skrift (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar N:o 22 för år 1894) att bolaget icke för någon längre tid kunde fortsätta med vården om Högholmen och Fölisön, såvida icke Stadsfullmäktige från stadens andel i bolagets vinstmedel beviljade nödigt anslag för underhållet och den vidare utvecklingen af dessa holmar. Direktionen hemställde derföre att Stadsfullmäktige skulle återtaga de till bolaget utarrenderade holmarna och förklarade sig tillika beredd att till staden öfverlämna bolagets tre gårdar N:o 14 vid Skarpskyttegatan, N:o 34 vid Fredriksgatan och N:o 3 vid Georgsgatan, uti hvilka gårdar bolagets behållning blifvit nedlagd, emot det att staden till bolaget erlade den på gårdarne hvilande skulden af omkring 75,000 mark, deraf 30,000 mark utgjorde bolagets aktiekapital och återstoden var en sväfvande skuld, hvilken under år 1893 uppstått sålunda, att bolaget från år 1892 ännu haft att vidkännas åtskilliga utbetalningar, som icke fått utgå ur de år 1893 influtna medlen, och vidare därigenom att de för bolagets fastigheter uppburna hyresbeloppen varit otillräckliga att bestrida underhållet af Högholmen och Fölisön äfvensom två af bolaget tidigare bekostade småbarnsskolor. För den händelse Stadsfullmäktige funne ändamålsenligare att holmarne förblefve under bolagets förvaltning, förklarade Direktionen bolaget villigt att fortfarande handhafva holmarna, under förutsättning att de för deras underhåll nödiga anslagen af Stadsfullmäktige beviljades. I häröfver afgifvet utlåtande sökte Drätselkammaren visa hurusom under den närmaste framtiden någon egentlig fördel för staden icke kunde vinnas genom nämnda gårdars öfvertagande, hvaremot staden hade att för desamma erlägga en summa af 75,000 mark. På grund häraf föreslog Kammaren att bolaget tillsvidare skulle bibehållas vid arrendet och förvaltningen af Högholmen och Fölisön, till hvilkas underhåll nödiga tillskottsanslag borde af Stadsfullmäktige beviljas; och upplyste Kammaren att hyresbeloppen för bolagets fastigheter *oafkortade* användes till holmarnas underhåll. Då Drätselkammaren likväl ansåg nödvändigt att undanrödja alla svårigheter för gårdarnes framtida öfvertagande af staden, fann Kammaren angeläget vara att

den sväfvande skulden efterhand gäldades ur bolagets vinstmedel. — I hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige den 18 september 1894 att Utskänkningsaktiebolaget tillsvidare skulle bibehållas vid arrendet och förvaltningen af Högholmen och Fölisön samt att bolaget, som för vidmakthållande af anläggningarna och inrättningarna å dessa holmar icke egde andra tillgångar än årshyrorna för dess fastigheter, skulle för sagda ändamål årligen undfå ett nödigt *tillskottsanslag* ur bolagets vinstmedel enligt Stadsfullmäktiges bestämmande, i hvilket afseende bolaget hvarje år borde aflemna *fullständigt* förslag till budget för holmarna under påföljande år. Frågan om anslag till amorterande af bolagets skuld skulle åter af Stadsfullmäktige pröfvas på Drätselkammarens framställning i hvarje särskildt fall. (Stadsfullmäktiges protokoll den 18 september 1894 § 13.)

Den af Utskänkningsaktiebolagets direktion nu anmälda behållningen af omkring 25,000 mark hvilken skulle hopsparats på öfverskott af hyror från bolagets fastigheter torde, enligt hvad Drätselkammaren inhemtat, möjliggjorts derigenom att Direktionen i de till Stadsfullmäktige årligen ingifna budgetförslagen för Högholmen och Fölisön icke upptagit behållningarna från föregående år utan fonderat desamma. Då Stadsfullmäktige år 1894 ställde i utsigt för bolaget årliga tillskottsanslag ur bolagets vinstmedel för holmarnas underhåll, skedde detta endast under förutsättning att kostnaderna för holmarna främst skulle bestridas med hyresinkomsten från Bolagets fastigheter. Besparingarna måste derföre anses vara gjorda icke å hyresinkomsterna utan å de af Stadsfullmäktige årligen beviljade tillskottsanslagen och torde det icke ankomma på Bolaget eller dess direktion utan å Stadsfullmäktige att förfoga öfver de besparade medlen.

Hvad sedan vidkommer frågan om medlens användning synes främst böra tagas i öfvervägande huruvida icke, på grund af Stadsfullmäktiges år 1894 gjorda uttalande, större eller mindre del af desamma borde anslås till afbetalning å den vid bolagets gårdar häftande skulden. Enligt hvad bolagets direktion meddelat uppgår denna skuld numera till 57,000 mark, eller 12,000 mark utöfver sväfvande skuldens belopp år 1894, och framgår ur bilagda af bolagets revisor afgifna revisionsberättelse öfver granskningen af bolagets *enskilda* räkenskaper för år 1902 att i in- och utgående balansen för sagda år gården N:o 14 vid Skarpskyttegatan icke vidare finnes upptagen bland bolagets tillgångar. Drätselkammaren har sig icke bekant att Stadsfullmäktiges samtycke skulle inhämtats till bolagets ytterligare skuldsättning och till afhändandet af en dess fastighet. Men i händelse dylika åtgärder kunna vidtagas utan Fullmäktiges uttryckliga begifvande, synes anledning icke förefinnas för Fullmäktige att göra afbetalningar å bolagets sväfvande skuld. Innan beslut fattas om användningen af den till c. 25,000 mark uppgifna behållningen, torde Stadsfullmäktige emellertid finna anledning att af *Utskänkningsaktiebolagets direktion infordra specificerad uppgift ej mindre rörande bolagets samtliga fonder och besparingar än om bolagets nuvarande skuld och sättet för dennas tillkomst.*

Af hvad Drätselkammaren ofvan anført torde framgå att frågan om medel

till byggnad för ett biologiskt museum icke kan anses utredd, utan synes denna fråga påkalla särskild framställning af Utskänkningsaktiebolagets direktion till Stadsfullmäktige. Vid sådant förhållande anser Drätselkammaren ock att ärendet rörande tomtplats för ett biologiskt museum icke borde till afgörande upptagas innan Direktionen till Fullmäktige ingifvit framställning om anslag för byggnadens uppförande.

För den händelse Stadsfullmäktige emellertid ville ingå i omedelbar pröfning af Direktionens ansökan om tomtplats för den tilltänkta museibyggnaden, får Drätselkammaren vördsamt meddela att äfven Kammaren anser den af Byggnadskontoret och Trädgårdsnämnden föreslagua, med Lit. A å planritningen betecknade platsen i Hagasundsparken vara för ändamålet lämpligast.

Remisshandlingarna återställas härjemte.

På Drätselkammarens vägnar:

Alexis Gripenberg.

T. J. Boisman.

DIREKTIONEN
FÖR
HELSINGFORS
UTSKÄNKNINGSAKTIEBOLAG.

Helsingfors,
den 23 Mars 1903.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

På sätt ur stadgarna för Helsingfors Utskänkningsaktiebolag framgår, har Bolaget, utom befrämjande af måttlighet och laglighet vid spritdryckskonsumtionen äfven till syfte att genom sina vinstmedel i möjligaste mån tillgodose arbetarebefolkningens i staden bästa, och i enlighet härmed har altsedan Bolagets stiftande och i den mån Bolagets rörelse afkastat vinst, med Bolagets vinstmedel understöds hvarje-handa detta syfte omfattande institutioner, däribland uppförandet af folkbiblioteksbyggnaden, arbetsinrättningen för barn, småbarnsskolor, men i främsta rummet dock den djurgård, som Bolaget, sedan det i början på 1880-talet med anledning af därom från stadens Drätselkammare uttalad önskan öfvertagit Högholmen, på denna holme inrättat, och Bolagets Direktion hoppas att äfven denna inrättning skall erkännas hafva i hufvudsak fyllt sitt ändamål, att bereda arbetarebefolkningen isynnerhet den yngre generationen inom densamma, både en lärorik förströelse och vederkvickelse.

I alldeles samma syfte som isynnerhet sistnämnda inrättning har Bolaget, för att tillika draga nytta af de på Högholmen döda och sedan uppstoppade djuren, redan sedan åtskilliga år gjort ansträngningar för åstadkommandet i Helsingfors af ett biologiskt museum, ungefär liknande det i Stockholm, där dessa och på annat sätt erhållna samlingar af naturföremål kunde uppställas. Såsom Stadsfullmäktige kunnat inhämta af Direktionens årligen till dem inlämnade budgetförslag till under-

hållet af Högholmen och Fölisön jämte till desamma hörande tablåer öfver användningen af de till detta underhåll anslagna medlen, har Direktionen hvarje år upptagit för detta ändamål anslag till större eller mindre belopp, hvilka också alltid utan anmärkning vunnit godkännande.

Sedan en större mängd af uppstoppade djur af olika arter erhållits, har Direktionen, då det lyckades densamma att i landthushållaren C. Ph. Lindfors från Sulkava socken finna en för saken lika intresserad som duglig person, låtit denne först i öfre våningen af ordningsmansbostaden på Fölisön anordna tvänne rumafdelningar för uppställning af de nämnda djuren samt senare fått till stånd en liknande ehuru mindre uppställning på det öfre galleriet i värdshuset på Fölisön.

För att dock kunna uppställa de under årens lopp allt större blifna djursamlingarna utan att altför onaturligt hoptränga dem, erfordras det vida större utrymme än de till Bolagets förfogande stående lokaliteterna nu kunna erbjuda, hvarför Bolaget och Direktionen varit betänkt uppå att så snart möjlighet därtill förefinnes, låta på lämplig plats på Fölisön uppföra en för ändamålet särskildt afsedd byggnad och i sådant syfte äfven vidtagit nödiga förberedande åtgärder, bland annat låtit genom arkitekt Th. Höijer utarbета ritningar för en sådan byggnad, hvilka härhos biläggas.

Enär likväl för några år sedan inom Stadsfullmäktige öfverläggningar egt rum såväl om inrättandet af en zoologisk trädgård i Djurgården, som ock i samband därmed af ett biologiskt museum, har Bolagets Direktion ansett sig böra låta afstanna med alla vidare åtgärder, till dess förenämnda frågor vunnit sitt afgörande inom Stadsfullmäktige.

Emellertid synes Direktionen hela den här berörda frågan kunna inträda i ett alldeles nytt och för densammas lösning mest fördelaktigt skede, om möjlighet erbjödes att af det nyligen under stadens disposition komna Hagasunds området någon för det tilltänkta biologiska museet lämplig plats kunde erhållas.

Efter att hafva rådfört sig med stadsingenjören Idström, har Bolagets Direktion erfarit, att inom detta nämnda område åtminstone tvänne synnerligen ändamålsenliga platser borde kunna erhållas, hvilka platser på bilagda eskissritning blifvit utmärkta.

På grund af det ofvan anförda får Direktionen hos Stadsfullmäktige vördsam samt framställa att Stadsfullmäktige ville åt Bolaget i och för ofvanberörda ändamål upplåta någon af de båda ifrågavarande platserna eller också uttala sig om huruvida Stadsfullmäktige skulle önska se det blifvande museet förlagdt i det närbelägna Hesperia, i Djurgården eller någon annan del af stadens område, i det förra af hvilka fall Bolaget skulle anhålla om upplåtande af för ändamålet lämplig plats.

Å Direktionens för Helsingfors Utskänknings Aktie Bolag vägnar

Victor Öhberg.

Aug. Fabritius.

DIREKTIONEN
FÖR
HELSINGFORS
UTSKÄNKINGSAKTIEBOLAG.

*Helsingfors,
den 15 juli 1903.*

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Till svar å Drätselkammarens skrifvelse för den 2 dennes N:o 158 har Direktionen för Helsingfors Utskänkningsaktiebolag äran meddela:

att kostnaden för den tilltänkta museibyggnaden beräknats till 47,000 mark, på sätt framgår af bilagda, af arkitekten Th. Höijer uppgjorda kostnadsförslag;

att uti de af Direktionen årligen till Stadsfullmäktige aflämnade budgetförslagen för underhållet af Högholmen och Fölisön vanligtvis upptagits anslag på växlande belopp om ett- till tretusen mark för ökandet af de förhandenvarande samlingarna af uppstoppade djur, äfvensom att på dessa anslag stundom uppstått besparingar, som reserverats;

att medel för det ifrågavarande ändamålet icke på annat sätt samlats, men att under årens lopp på öfverskott af hyror från Bolagets fastigheter hopsparats ett belopp af omkring 25,000 mark, som enligt Direktionens åsikt kunde för museibyggnadens uppförande disponeras; samt

att Direktionen tänkt sig att den tillämnade museibyggnaden skulle åstadkommas sålunda, att de belopp, som utöfver förenämnda 25,000 mark blefve erforderliga för dess uppförande, blefve anskaffadt genom ett amorteringslån mot inteckning i Bolagets fastigheter, hvilka nu äro belastade med inteckningar på sammanlagdt omkring 57,000 mark, hvarefter Direktionen för hvarje år i sina budgetförslag för holmarnas underhåll skulle upptaga nödiga anslag för ränta och amortering å lånet.

På Direktionens för Helsingfors Utskänknings aktiebolag vägnar:

Victor Öhberg.

Aug. Fabritius.

Kostnadsförslag

öfver Byggnad för ett tillernadt Biologiskt Museum i Helsingfors.

Någon jordgräfnig torde icke behöfva intagas i beräkningen, i anseende till markens och terrängens beskaffenhet.

112 m ³	gråstensgrund & grundpelare, material & arbete		
	å 12: —	1,344: —	
170 m ²	kilad sockelsten, material & arbete å 17: — . . .	2,890: —	4,234: —
370 l. m.	200 × 200 m/m bjelk till syllar och bärare, material & arbete å 2: 38	880: 60	
1,100 „	175 × 175 m/m spiror till ståndare och hammarband, korssträfvor m. m., material & arbete å 1: 35	1,485: —	
1,300 „	flankad stock till golfvasar, mat. & arb. å 1: 10	1,430: —	
300 „	200 × 200 m/m bjelk till kontreforter, mat. & arb. å 2: 70	810: —	
1,140 „	150 × 150 m/m spiror till takstolar, material & arbete å 1: 25	1,425: —	
1,700 „	50 × 150 m/m utskottsplankor till stag och sträfvor i takstolar, material & arbete å 0: 73 . . .	1,241: —	
300 m ²	bräder under yttre takplåten, mat. & arb. å 1: 30	390: —	
300 „	yttre tak af galvaniserad plåt, mat. & arb. å 4: 50	1,350: —	
890 „	yttre brädfodring jemte lister, konsoler m. m., material & arbete å 3: 50	3,115: —	
130 „	hyflade bräder, synliga under takfotens språng, material & arbete å 2: 20	286: —	
820 „	inre brädfodring, material & arbete å 2: 20 . . .	1,804: —	14,216: 60
630 „	glastak, s. k. trådglass, 7 m/m tjockt, med inläggning å 24: —	15,120: —	
1,170 l. m.	små rails till spröjsar i glastaket å 0: 80 . . .	936: —	
Diverse	plåtslagarearbeten, material & arbete	544: —	16,600: —
16 st.	hyflade, profilerade och med fals för fönsterbågar försedda stolpar till åskådarerummet, material & arbete å 20: —	320: —	
10 „	kolonnartade stolpar kring trapporna i åskådarerummet, material & arbete å 24: —	240: —	
140 l. m.	hammarband, hyflade, profilerade och falsade i likhet med stolparna, material & arbete å 4: —	560: —	
Transport		1,120: —	35,050: 60

	Transport	1,120: —	35,050: 60
180 l. m. 200 × 100 m/m vasar, material & arbete à 1: 40		252: —	
300 „ klena spiror till taklag öfver åskådarerummet, material & arbete à 1: —		300: —	
830 m ² golf i hela byggnaden och åskådarerummet, af 50 m/m hyflade och spontade plankor, mat. & arb. à 3: 10		2,573: —	
330 „ tak- och vägghpanel i åskådarerummet, af hyflade och spontade bräder, material & arbete à 3: — . .		990: —	
58 st. steg till 2:ne trappor, kompl. med steg, vagnsstycken, tåbräder samt uppsättning, mat. & arb. à 10: — .		580: —	
60 l. m. trappbalustrad, kompl., material & arbete à 5: —		300: —	
84 st. fönsterbågar, kompl. med glas & beslag, material & arbete à 10: —		840: —	
Diverse snickarearbeten, såsom konsoler, lister m. m., material & arbete		150: —	7,105: —
18 l. m. huggna granitsteg till förbyggnaden, material & arbete à 20: —		360: —	
10 m ² huggna granitsteg till planer till förbyggnaden, material & arbete à 30: —		300: —	
6 st. hyflade och faconerade stolpar, mat. & arb. à 15: — .		90: —	
60 l. m. spiror till takstolar m. m., mat. & arb. à 1: 50 . .		90: —	
24 m ² tak af galvaniserad plåt med underlag af hyflade bräder, material & arbete à 6: —		144: —	
10 l. m. balustrad, material & arbete à 5: —		50: —	1,034: —
2 st. dörrar med fönsterljus, kompl. med karmar, dörrar, glas och beslag à 110: —		220: —	
22 st. större och mindre fönsterluffer, kompl. med glas och beslag à 9: —		198: —	
2 st. flaggstänger samt diverse yttre dekorationer		200: —	
2,000 m ² (cirka) fernissning, lasering och lackering af yttre fasader, väggar, stolpar, tak och golf samt trappor i åskådarerummet, dörrar och fönster samt balustrader à 1: —		2,000: —	
Spik & ankarsmide		500: —	3,118: —
Diverse, såsom tratt och stuprör, listbeslag m. m. samt summan jemnad.			692: 40
	Summa Fmk		47,000: —

Helsingfors i juli 1903.

Th. Höijer.

Revisionsberättelse.

Som utsedd revisor af Helsingfors stads Utskänknings-Aktie-Bolags räkenskaper för år 1902, har jag vid granskningen af Bolagets enskilda räkenskaper för nämnda år funnit desamma till alla delar rediga och omsorgsfullt uppgjorda; hvarför full ansvarsfrihet för desamma torde beviljas.

Till belysande af Bolagets tillstånd, enligt dessa enskilda räkenskaper äro balanserna såväl vid årets in- som utgång här af mig intagna.

Helsingfors den 5 Februari 1903.

A. F. Sandell.

Debet.				Balans vid årets ingång 1902.				Kredit.			
			Mark	p.				Mark	p.		
1902					1902						
Jan.	1	An Aktiekapital räkning	30,000	—	Jan.	1	Per Gården N:o 34 vid Fredriksgatan .	52,721	23		
"	"	Reservfondens d:o	36,562	97	"	"	D:o N:o 3 vid Georgsgatan . . .	120,268	33		
"	"	Odisponerad vinst d:o	265,841	42	"	"	Högholmens byggnader	82,713	83		
"	"	Högholmens djurgårdsfonds d:o . . .	296	65	"	"	D:o vattenledning	13,283	82		
"	"	Amorteringslånets d:o	58,159	50	"	"	Förlisöns byggnader	92,303	—		
					"	"	D:o djursamling	10,636	32		
					"	"	Sparkasse räkning	10,006	67		
					"	"	Depositions d:o	8,876	70		
					"	"	Kassa d:o	50	64		
		Summa <i>Frk.</i>	390,860	54			Summa <i>Frk.</i>	390,860	54		

<i>Debet.</i>	<i>Balans vid årets utgång 1902.</i>		<i>Kredit.</i>
----------------------	---	--	-----------------------

1902					1902				
Dec.	31	An Gården N:o 34 vid Fredriksgatan . . .	53,403	67	Dec.	31	Per Aktie-kapital räkning	30,000	—
"	"	D:o N:o 3 vid Georgsgatan . . .	121,956	67	"	"	Reservfondens d:o	36,562	97
"	"	Högholmens byggnader	94,915	18	"	"	Odisponerad vinst d:o	288,162	96
"	"	D:o vattenledning	13,283	82	"	"	Högholmens djurgårdsfonds d:o . . .	938	42
"	"	Fölisöns byggnader	95,883	30	"	"	Amorteringslånets d:o	57,176	68
"	"	D:o djursamling	10,781	32					
"	"	Sparkasse räkning	12,930	67					
"	"	Depositions d:o	8,876	70					
"	"	Kassa d:o	453	55					
"	"	Förskotts d:o	356	15					
		Summa <i>Tmf.</i>	412,841	03				Summa <i>Tmf.</i>	412,841 03

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeriaktiebolagets tryckeri, 1903.
